

## ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОМОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА-ІНОЗЕМЦЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

**Анотація.** У статті розглянуті питання формування культуромовної особистості іноземних студентів під час навчального процесу, а саме – вивчення української мови. Особлива увага приділяється мовленнєвій особистості студента-іноземця, та залучення його до мовної картини світу носіїв української мови.

**Ключові слова:** культуромовна особистість, студенти-іноземці, навчальний процес.

**Постановка проблеми.** З кожним роком змінюється суспільство, а отже зміни відбуваються також в освітній програмі. Це обумовлено появою сучасних технологій, нового обсягу інформації, різноманітних засобів навчання та ін.

**Аналіз актуальних досліджень.** Аналіз наукової літератури вказує на те, що інтерес до питання розвитку та формування культуромовної особистості зростає. Це свідчить про те, що багато інформації потребує деталізації та більш ґрунтовного вивчення.

**Метою** статті є вивчення проблеми формування культуромовної особистості саме іноземних студентів під час вивчення ними української мови.

**Методи дослідження.** Для вирішення задач були застосовані наступні методи дослідження: теоретичний – описовий метод, структурно-функціональний та логіко-системний для відображення основних теоретичних положень формування культуромовної особистості студентів-іноземців під час навчального процесу.

**Виклад основного матеріалу.** Особистість людини розвивається з самого дитинства, і цьому сприяють різні фактори: родина, дитячий садочок, школа, університет або інші навчальні заклади, соціум в цілому. Культуромовна особистість формується під час спілкування однієї людини з іншою. І від цього спілкування буде залежати прогресування або, навпаки, деградування особистості, як носія мови та культури своєї країни [1].

Культуромовною можна назвати таку особистість, яка не тільки шанує свою рідну мову, але й дбає про її розвиток, вправно користується нею, духовно збагачує її [3].

Успіх та результативність мовленнєвих знань залежить від особистості: рівня розвитку самої людини та її вмінь знаходити спільну мову з іншими, пояснювати,

аргументувати, доводити, підбивати підсумки, навчати та ін. Це стало причиною того, що вчені почали цікавитися таким феноменом, як «культуромовна особистість» та її формування у сучасному світі.

Іноземний студент, який прибуває до України для вивчення мови цієї країни, повинен бути цілком адаптованим до української культури, поважати її та мову, зрозуміти певні нюанси в користуванні українською мовою і т.п. На плечі викладача падає велика відповідальність – сформувати та вдосконалити культуромовну особистість студента-іноземця під час всього навчального процесу. Для цього треба використовувати різноманітні матеріали для вивчення мови, в тому числі, застосовувати сучасні методи навчання: мультимедійні матеріали, відео- та звукозаписи, гіпертексти та ін.

Як зазначає М. Пентиліук, спілкування – це те, що допомагає особистості розкритися, показати свої знання, потенціал, компетентність. Мистецтво спілкування – це вміння донести до слухача всі думки, користуючись при цьому правилами етики [2, с. 83-85]. Тобто, культуромовна особистість іноземного студента полягає не тільки в правильності побудови речення, але в його змістовності. Сама ситуація спілкування включає декілька компонентів: безпосередньо мовець та слухач, їх соціальна роль, відношення між цими людьми, тональність розмови (офіційна або дружня), засіб (жести, міміка, наочність дуже добре допомагають у розмові з носіями іншої мови, їх навчанні, поясненні певних фактів) та місце спілкування. Якщо змінюється один із цих компонентів, то змінюється мовленнєва ситуація, а отже обирається інша тональність, засоби розмови, місце, де вона відбувається. Якщо студент буде усвідомлено розповідати про щось, вміти аргументувати певні факти, а його співбесідник зможе зрозуміти думку оповідача, то в цьому випадку можна казати про початок формування культуромовної особистості.

Окрім формування такої особистості важливим для викладача постає етап її вдосконалення. Звичайно, іноземному студенту важко одразу адаптуватися до певних звичок у спілкуванні та розкритті своїх думок носіїв української мови. Тому викладач повинен зробити все для того, щоб студент почував себе вільно у мовленнєвих ситуаціях. Якщо він виявить шану не тільки до рідної, але й до мови інших студентів, ті, в свою чергу, будуть поважати українську мову, а з таким відношенням вона легко і швидко буде вчитися.

Слід також зауважити, що розвиток культуромовної особистості студента-іноземця повинні відбуватися постійно і безперервно. При таких умовах будуть вдосконалюватися вміння та навички іноземного студента, як носія української мови.

Список літератури:

Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам: лингводидактика и методика / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – М. : Академия, 2008. – 336 с.

Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : [збірник статей] / М. І. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2011. – 256 с.

Семеног, О. М. Культура фахової мови. [тестові завдання] [Текст] : посібник / О. М. Семеног, О. М. Рудь ; МОН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 202 с.

**Аннотація:** В статье рассмотрены вопросы формирования культуроязыковой личности иностранных студентов во время учебного процесса, а именно - изучение украинского языка. Особое внимание уделяется речевой личности студента-иностранца, и привлечения его к языковой картины мира носителей украинского языка.

**Ключевые слова:** культуроязыковая личность, студенты-иностранцы, учебный процесс.

**Annotation:** The article deals with the issues of formation of the cultural personality of foreign students during the educational process, namely, the study of the Ukrainian language. Particular attention is paid to the speech personality of a foreign student, and his involvement in the language picture of the world of Ukrainian language speakers.

**Key words:** cultural personality, foreign students, educational process.